

Pospíšil, Ivo

Konference Problémy poetiky II. věnovaná výročí N.V. Gogola

Slavica litteraria. 2010, vol. 13, iss. 1-2, pp. 151-

ISBN 978-80-210-5357-1

ISSN 1212-1509 (print); ISSN 2336-4491 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/103938>

Access Date: 27. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

KONFERENCE PROBLÉMY POETIKY II. VĚNOVANÁ VÝROČÍ N. V. GOGOLA

Ve dnech 13.–14. října 2009 se v prostorách Moravského zemského muzea konala 8. brněnská mezinárodní rusisticko-slavistická literárněvědná konference (tradičně byla tato setkání zaměřena na studium literárních směrů a žánrů v souvislosti s tvorbou Franka Wollmana, R. Jakobsona, A. Veselovského, A. S. Puškina, ale také s modernou, avantgardou a postmodernou), tentokrát věnovaná 200. výročí narození ruského dramatika a prozaika světového jména Nikolaje Vasiljeviče Gogola (1809–1852). Konference, která probíhala pod záštitou rektora Masarykovy univerzity Petra Fialy a děkana její Filozofické fakulty Josefa Kroba, zorganizoval Ústav slavistiky FF MU za spolupráce Katedry slavistiky Pedagogické fakulty Hradec Králové a Katedry slavistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci spolu Českou asociací rusistů, Českou asociací slavistů, Společností Dostojevského v České republice, společností Ars Comparationis, Středoevropským centrem slovanských studií, Literárněvědnou společností při AV ČR (pobočkou Brno a její Slavistickou sekci a Slavistickou společností Franka Wollmana a účastnilo se jí na 60 badatelů z 12 evropských zemí. Po úvodních slovech proděkananky FF MU Ireny Radové, která vystoupila rusky v zastoupení děkana, ředitele Moravského zemského muzea Martina Reissnera, předsedy ČAR Jiřího Klapky, vedoucího Ústavu slavistiky a předsedy České asociace slavistů a Slavistické společnosti Franka Wollmana Iva Pospišila a organizátora konference Josefa Dohnala vystoupila s plenárním referátem Гоголевская поэтика в русском модернизме и раннем авангарде Danuše Kšicová. Konference probíhala v několika panelech: Gogol: poetika a teorie, Gogol a ti druzí, Gogol a překlad, Gogol dramatik a Gogol romanopisec.

Jednání ukázalo, že Gogolovo dílo je stále aktuální a také to, že stále vyvolává diskuse a kontroverze, jak ostatně doložila některá diskusní vystoupení. Jednotlivé referáty mapovaly především poetiku jeho díla a nahlížely ji z hlediska literární teorie, takže tento panel byl nejzrozsáhlejší a nejvýznamnější. Zajímavé je, že mnohem menší zájem představoval Gogol jako dramatik a romanopisec; podnětný byl panel

o překládání jeho díla. Na konferenci byli přítomni významní rusisté a slavisté, historici a teoretici literatury, mimo jiné Andrej Červeňák, Roman Mnich, Katalin Króo, Alena Morávková, Robert Porter, Sergej Savinkov, Hana Vousine-Jechová, Zdeněk Pechal, Oleg Marčenko, Katalin Szöke, Anuta Szymonik, Miluša Bubeniková, Radka Hříbková (za Společnost Dostojevského), Oldřich Richterek, Milosav Čarkić, editor revue Stil, Olga Červinskaja, Alexandr Korablev aj. Konference byla provázena bohatým hudebním programem, v němž vystoupili známí brněnští umělci.

Je obtížné dělat z jednání konference nějaké jednoznačné zevšeobecňující závěry, ale převaha teoretických koncepcí byla zjevná, což plně odpovídá současné vývojové fázi zkoumání Gogola, ale vůbec celé ruské klasiky a ruské literatury jako takové. Uvnitř této dominanty se však zkoumalo především Gogolovo nové místo v ruské literární tradici s podprahovou akcentací linie Gogol – Dostojevskij, i když se zdá, že Gogol se už definitivně vysunul ze zprostředkování Dostojevským, jinak řečeno: dříve promlouval Gogol k světu spíše dílem Dostojevského, nyní se jeho dosah ustálil na moderně a postmoderně, přičemž však zcela nezmezila ani tradiční linie jeho ruskosti, tedy ruského specifika. Silná byla i linie vnitřní komparatistiky (ukrajinský postmodernismus, Čechov, Skovoroda, Bulgakov, Platonov, Nabokov, Ševčenko, Remizov), početně slabší byla linie recepční s referátem F. Všetěčky o Gogolovi v Lázních Jeseník a překladatelská, resp. translátologická (např. referát O. Richterka o současném českém překladu petrohradských povídek).

Zaměření konference spíše resumovalo dosavadní tendence v gogologii s tím, že abstraktnění Gogolovy poetiky v teoretických koncepcích a její poněkud volné výklady spojující ji se současností vyvolávají protiklad směřující opět ke konkrétnosti a zemitě historicitě – takových příspěvků však bylo na konferenci poměrně málo.

Ivo Pospišil